

Мирослав Пенков

Кръв братска

Като се заженва Сераф Иван, селската гледачица му казва – ще ти се роди, казва му, белолика щерка, черноока, с тънка снага. От тая щерка по-хубава няма да има. Ще я гледаш като писано яйце, ама ще дойдат турците и ще ти я дигнат.

Ражда се щерката – белолика, черноока, най-хубава. Излиза Сераф Иван навън, а двора пълен с мъже. Съборили оградата, изпобутали се на пътя, нижат се във върволица отвъд реката, през полето, та чак зад баирите. Дошли сме – казват – поклон да сторим.

И почва поклона. Осемнадесет години се ниже върволицата, расте щерката, хубавее, а всеки ден в краката ѝ посипват злато и сребро. Най-сетне мълвата стига и до султанските сараи. Султанът в миг се влюбва. Посърва. Губи съня си. Разпуска той харема и вика везира. Така и така, казва му, изпрати най-кръвожадния еничар да ми доведе невестата. Дай му черно фередже да я забули и ако някой ѝ погледне лицето – да му се отреже главата и да се посипе с пепел.

Бие везира султанския печат и праща вестоносец да търси Али Ибрахим. Мажнун Али, Лудият, дето пали и сече и с кръв обръща раята към правия бог. Намира го вестоносецът да покръства цяло село. Седи на мегдана Али със стоте си еничари и сече глави. Който отказва феса, реве Али, за секирата се венчава. Главата си губи, който отказва феса!

Подава му вестоносецът фермана, а Али бесен. Къса фермана и плюе в кървавия прах. Тъй да бъде, казва и се мята на коня, но знай че Али се е клел да дава правоверни на Аллах, а не да гони курви за султана.

Пристига Али Ибрахим пред Серафовите порти, вади ятагана и хлопа с дръжката от слонова кост. Небето черно. Луната тънка. Вятърът вдига прах на гъсти облаци и го сипе по стоте еничари. Иззад портите пада верига. Сераф Иван отваря посърнал, пребелял.

Дошъл съм, казва Али, да вода дъщеря ти при Султана. Сетне протяга ятагана, а на острието – черното султанско фередже. Забули я, казва, и ми я доведи, че времето не стига, а ни чака път.

Сераф Иван поема фереджето и тръгва към обора, където най-красивата жена на земята дои овцете. Забули се Милице, казва ѝ. Милица хвърля воала настрана и като гледа баща си в очите, прошепва. аз лице си не забулям, тате. Сетне възсяда бялото си конче и хуква навън, над дуvara, покрай Али, отвъд реката и зад Баирите.

Али гледа след прашната диря, лицето му спокойно, и само дясната му вежда едва потреперва. Щом му донесят султанското фередже Али заръчва на еничарите – като се върна – казва им – искам ходжа да пее в

това село – сетне пришпорва коня си и хуква след Милица.

Че е бесен Али, бесен е, но не за това му казват Мажнун. Луд го наричат заради мъртвите дето ги вижда. Убива Али, а сърцето му с все повече злост се пълни. И тая злост като тежка верига сковава, държи и овързва всеки, който погине от ятагана му и всеки, който издъхне в нозете му навеки го следва, навеки подире, и където отиде Али там се повличат и мъртвите. Мрачна върволица. Безлика и стидна.

Казват за Али – били някога очите му росен синчец, а косите му – мокра слама, но го грабнали турците и го отвели в Цариград да го острижат, да му сменят българското име и да му дадат новата вяра. Изпратили го сетне в Анадола, седем години ратай да бъде, да дели хляба си с чужди та да забрави свои. Изсъхнал в Али всеки корен, сърцето му загрубяло, а очите му тъй се вледенили, че синчецът в тях повяхнал и го затрупали скреж и черна зима. Всяка нощ в Анадола, Али сънувал един сън само – реката край село, попресъхнала от жегата, а посред реката, на бял камък – седи майка му, седи на камъка и си реше косите. Дългите коси. Черните коси. Седи и ги реше. Ела, Злато мое, подвиква му майка му, ела помогни ми да си сплета косите. А Али стои на брега и я гледа. И реката бавна. И духа вятър. И завалява. Ситен дъжд, после едър. И Али вдига ръце, а по дланите му кръв, черна. Кръв вали и капките удрят, а на камъка майка му. Си реше косите. И кървав дъжд й мие лицето, й мие очите, й мие устните. И ги отмива. Реката се вдига, шуми и беснее, вълни заливат камъка в средата, грабват майка му и я повличат – далече, далече, а дъждът вали. Вали черен, вали тежък, вали силен. И отнейде реката довлеча тела, деца и жени, мъже и старци. Тела без лица. И без лица те все в Али гледат и той в тях гледа. Но ги не познава.

Два дни Али прегпуска след Милица и колкото по-приближава, толкова по-пропит става въздуха с аромата ѝ. Милица разбира, че току тъй от Али не може избяга, затова решава да го надвие с хубостта си. На третия ден Али я заварва посред бавна, мудна река, да седи на бял камък и с пръсти да си реше косите. Значи ти си Али Ибрахим, подвиква му Милица, лицето ѝ скрито зад водопади от черни кичури, свирепия йеничар? Мажнун Али? Без да отговаря Али вади ятагана и тръгва към камъка в средата. Острието се влачи по речното дъно, стърже камъчетата и леската, но Милица не поглежда. Ставай да те водя, казва Али и спира пред нея. Води ме щом ще ме водиш, отвръща Милица, но пред султана в този вид не се явявам. Помогни ми, казва, да си сплета косите. Грабва Али кичур, а отдолу Милица го гледа. Очите ѝ топли. Лицето ѝ бяло. По-красиво лице света не познава. Щом го съзира Али подскача

назад, преплита стъпка, подхлъзва се на леската и пада по гръб в реката. Ако не знаех кой си, смее се Милица и смеха и екти посред двата бряга, сякаш да си кажа, че за пръв път доближаваш жена.

Изтлява залеза и лумва мрак. Тънка луна разцъфва в небето. Ярки звезди. Али Ибрахим и Милица седят край буйния огън, посред малка полянка, а наоколо им пеят старите борики. Яж, казва Али и ѝ подава полуизпечен заек. Аз ям само мед и масло, отвръща Милица, а очите ѝ палуват с неговите. Но отвън Али не потрепва. Лицето му каменно, очите му ледни. Отвътре обаче огньовете го горят, клади го разсипват, заливат го вълни, тресе го треска. Влюбва се Али Ибрахим, Мажнун Али, бесният, лудият. Влюбва се в Милица.

Задухва вятър, припукват съчки, огнените езици треперят и къпят поляната в тежки сенки. Тревата шуми. Леки стъпки повалят крехките стръкове. Нечий глас отеква: Злато мое, братска кръв проливаш, Злато мое! Кръв братска проливаш!

Али грабва горящ клон, а с другата ръка улавя ятагана. Из далечния край на полянката пропълзва сянка – прегърбена, слаба, приближава, и не върви ами плува, носи се по въздуха, стига огъня и сяда между Али и Милица. Черна сянка. Забрадена, с дълги коси. Черни. Изважда сянката гребен и започва да се реше. Али я гледа. Клонът гори. Ръцете му ледскова.

Братска кръв проливаш, Злато мое, казва сянката и обръща безлика глава да го погледне, братска кръв проливаш!

С кръсък Али запраща горящия клон, а той прелита, свисти и тупва в тревата. Сетне изтлява. Сянката вече я няма. Само вятърът бие в бориките.

– Всичките ги виждам – прошепва Али – и на сън и на яве. Всичките що съм посякъл все след мен вървят. И стенат, и плачат, и жалят.

– А сега кого видя? – го пита Милица – кажи Али Ибрахиме, сега чия сянка пропъди?

– На майка ми – казва Али Ибрахим – на майка ми сянката пропъдих.

Стъпват бесният еничар и най-красивата мома по тясната планинска пътечка. Слънцето лее огън отгоре им. Склоновете стръмни, ронливи, камък да търкулнеш на пясък ще стане преди да е стигнал дъното на клисурата. И като вижда че не може да надвие Али с хубост, Милица решава да го пребори с коварство. Топло е, казва, нека починем. Али спира и докато тя се крие в сянката на бялото конче той точи ятагана. Лицето ми е нежно, казва му Милица, а слънцето прежуля. Дай ми

султанското фередже да се прикрия. Али ѝ подава фереджето, но тя уж неволно го изпуска. Вятърът го подхваща, фереджето подлитва, над пътеката, по склона, надолу към дъното на стръмната клисура. Да я отведе Али при султана без фереджето не може. Главата си губи, който Милица погледне. Гневен Али тръгва надолу, подир султанското покривало. Склон стръмен, ронлив, камък да търкулнеш на пясък ще стане. Али се препъва. Търкулва се. И полита по склона, надолу. Като вижда това Милица скача на бялото си конче и хуква далече.

Но спира я нещо. Дърпа я. Ръка ли нечия, що ли, тегли я нещо назад. Назад към Али. Към Али изедника. Сърцето се свилю, въздух не стига. Братска кръв проливаш, Милице, брата си погубваш. Повръща коня Милица и хуква назад към клисурата. Открива Али, ни жив, ни мъртъв. Пребит, окървен. Напряга сили, повдига го през рамо. Тежък, силен Али, а тя слаба, тя крехка. Пада Милица. Режат я скалите, шурва кръвта ѝ. Става Милица. Али тежък, тя лека. И пак пада. Слънцето огън. Скалите остри, натрошени. Кръвта на Али по Милица. Кръвта на Милица по Али и по скалите и по прахта. И прахта по Милица и по Али, лепкава, тъмна. Пак става Милица. Конче, ела конче, едвам простенва, едвам мята Али отгоре. Обратно в село ще ме погубят, на пътя ако слезем – Али ще убият. И като поглежда заснежените върхари Милица пропява:

Ой, Планино, Планино!

Прибери ни, Планино.

Скрий ни в дълбоките си пазви.

Нас – твоите клетки дечица.

Води Милица кончето, а на кончето Али. В краката им – бял равнец разцъфва, пътечка им прави нагоре в Планината. Привечер намират самотна колибка. В егрека бляят овчици. Огнището разпалено, вода ври в котлето, в колибката – застлано леглото, а до леглото цял наръч кърпи. Съблича Милица Али, изкъпва му болното тяло, повива го, и както прибира прашните дрехи, в краката ѝ пада Али Ибрахимовият ятаган. Навежда се Милица да го вдигне и щом докосва кървавата дръжка сто стона ѝ отекват в главата. Плаче ятагана, скован от смърт и тая смърт пълзи, пълзи и само една крачка ѝ трябва на Милица, само един замах с острието, за да погуби Али. Хвърля тя ятагана и бяга на двора. Сърцето ѝ хлопа. В очите ѝ – сълзи.

И тъй месец минава. И още месец. Милица къпе Али, превързва му тежките рани, налага ги с билки, пък му и пее. И както му пее, тихо и

леко и сладко, така и сърцето ѝ се обръща, притреперва ѝ нещо в гърдите и Милица, без да разбира, се влюбва. В Али Ибрахима.

Да я отведе той при султана вече не може. Ще си загуби главата. Тя да се върне в село, кого ще завари? А пък и от любов, кой глупец бяга? И заживяват двамата горе. И им се ражда детенце – момиченце им се ражда. С очи сини – като росен синчец. Денем Али пасе стадата, вечер Милица дои овцете. Минава месец. Два минават.

Али е далеч нейде на паша, Милица – сама с детето. Изведнъж затреперва земята. Тресе се колибата, обръщат се менците и мляко пода залива. Милица бърза навън, а пред очите ѝ страшна картина. Черна вълна дави полето, склоновете и върхарите. Покрива ги и приближава. Пет хиляди султански войници, най-отпред сам султана, на кон със златни копита, а пред коня, ни жив ни мъртъв, цял в кръви, с очи ослепени, куца Али Ибрахим. Куца и вика – Бягай Милице! Детето грабвай и бягай! Грабва Милица детето, ала се спира на прага. Къде ще избяга? Пет хиляди султански войници. И сам султана. Остава тя детето и из сандък, овърган с вериги, изважда Али Ибрахимовия ятаган. Тежък плач ѝ отеква в главата. Чужда смърт ѝ сковава гърдите. Сбогом, чедо, казва и с ятагана в ръка целува спящото бебе. Сетне излиза.

Виж! Виж пред Милица султанските орди, и Султана на коня, а пред коня сляп Али, кръвни сълзи как лее. И чуй! Жалният вятър как вие и как довява горчивия вкус на смъртта, и на смъртта как довява горчивия мирис. Махва Султана с ръка и войник тръгва да хване Милица. А тя стои самичка и по лицето ѝ бяло се стичат сълзи. Детето плаче далече. Треперят ръцете ѝ и танцува в тях ятагана. Без бой се не давам, виква Милица. Забива острието в земята, и почва да връзва косите си. И щом ѝ виждат лицето – мъжете се влюбват. Огньовете ги горят, клади ги разсипват. Пет хиляди страшни войници – всичките влюбени. В Милица.

Бавно я приближава войникът, очите си вперил в очите ѝ, протяга ръка да я докосне, и ето, докосва я сякаш. Но пада. Пада в нозете ѝ. Пада. И вдига ятагана Милица, длани впити в кървава дръжка, и ей виж, ще пореже войника, със смъртта ще го венчае. Но той я гледа в очите. И както я гледа, ръка протяга, а в ръката – росно цвете.

Пуска Милица ятагана и рухва на колене. Повдигат я войниците и я понасят.

Но притъмнява небето. Издува вятър. Планината се пробужда. Росна тревата, като жива се надига. Един в друг се вплитат жилави стръкове, растат, грабват Милица, обръщат ѝ краката, стискат я силно, пълзят

нагоре, вият се, като вериги около кръста, около ръцете, около раменете. Държат я здраво. Дърпат я войниците. Дърпа и Планината. Войниците я дърпат. Планината не пуска. Всяко стръкче – верига. А изпод тревите дето я обгръщат Милица трепери.

Най-сетне всичко се свършва. Небето проясня. Тревите пускат Милица, а тя – съща сянка. Мята я Султана на чер кон и ѝ отдръпва косите. Лицето ѝ бледо. Очите ѝ празни. Цялата хубост – сякаш изпита. Изсмукана сякаш. И на слепец тя за жена не става, виква Султана. Водете я в палата и я къпете с мляко, мажете я с билки, но ѝ върнете красотата.

Сетне се обръща и плюе в лицето на Али, който все тъй се гърчи от болка. Възсяда султана коня си и го пришпорва.

Палете, кресва към своите войници. Всичко палете! Но огън колибата не обхваща. Всеки път щом доближат факла, отнейде издува вятър и я угася. Тръгват си войниците. На поляната сам Али Ибрахим остава. В колибата – детето плаче.

Слънцето крета към заник. Тишина прихлупя полето. И чуват се нечи стъпки. Как леко повалят тревите. Овцете проблейват. Разплисква се менче. Някой носи мляко насам. Студен повей, после дъх топъл. Аромат отдавна неспомnian. Лека ръка повдига Али, призрачни думи отекват в ума му.

– Хайде чедо, Злато мое. Детето е гладно. Да нахраним детето.

И докато всичките мъртви, дето ги е посякъл, повдигат Али на крака, Планината подема тихичка песен. Песен приспивна. С гласа на Милица.

КРАЙ

© 2005 Мирослав Пенков

Източник: Списание „Усури“

Публикация: Списание „Усури“, брой 3, 2005 г.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1837>]